

ניצוד מחנכיו?

עלון מס' 36

איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל (ב, ג)

משה רבנו חשש מכך, ולכן כשבקשו דגלים והשי"ת הסכים לכך, אומרים חז"ל בַּשְּׁעָה שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁהָ עֲשֵׂה אוֹתָם דְּגָלִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְאַוּ, הַתְּחִיל מִשְׁהָ מִצָּר, אָמַר עֲכָשׁוּ עִתִּידָהּ הַמַּחֲלֶקֶת לְהַנִּיתָ בֵּין הַשְּׂבָטִים, אִם אֲנִי אוֹמֵר לְשָׂבְטוֹ שֶׁל יְהוּדָה שְׂיִשְׁרָה בְּמִזְרַח וְהוּא אוֹמֵר אֵי אֶפְשִׁי אֶלָּא בְּדָרוֹם, וְכֵן רְאוּבֵן וְכֵן אֶפְרַיִם וְכֵן כָּל שְׂבָט וְשְׂבָט (במדבר רבה ב, ז).

כאשר מלאך רואה מעלה בחברו, אינו מתקנא בו, אלא אדרבה מרומם אותו עליו, וכמו שציטטנו "וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה ונותנים רשות זה לזה". זו אחדות שלימה ואמיתית. לזה נתאוו ישראל.

בורא עולם הבין זאת ולכן "אָמַר לְמִשְׁהָ לָךְ עֲשֵׂה אוֹתָם דְּגָלִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְאַוּ". בשעה ההיא הגיעו ישראל למעלה הגבוהה ביותר, מכיון שבערה בם אש קודש ותשוקה להיות כמלאכי השרת, נסתלק מהם כל שמץ של פירוד לבבות וכל מידותיהם היו מופנות רק לרומם את מי שראו בו מעלה - יהודה בראש, אם כי ראובן הבכור, ואינו מתקנא בו. יששכר וזבולון אצל יהודה וכן כולם ללא קנאה או שנאה ותחרות.

וזה מה שנתן להם את הכוחות לעלות ולהתעלות לרום פסגות. בורא עולם מחשיב אותנו!

אחרי כל שיטות החינוך שניסו בכל הדורות, ואחר כל אמצעי המשמעת והענישה, קמה וגם ניצבה הדרך המקורית - לרומם כל תלמיד. לתת לו את חשיבותו ולהעריך אותו. כשירגיש חשוב, רוב מעשיו הקטנוניים והליכותיו העקלקלות יעלמו מאליהן, כי 'בן מלך' הולך ב'דרך המלך'.

שמעתי מידידי הרב יצחק שוורץ (שנכח בשעת מעשה) שהגאון רבי ישעיהו גולדשמידט זצ"ל סיפר לגאון רבי מנחם צבי ברלין שליט"א, שכאשר היה בחור בישיבה, הבחורים התקשו מאוד למצוא בת זוג. למרות שהיו אז בחורים שידעו את הש"ס עם הפוסקים על כף היד, בני

אומר על כך המדרש (במדבר רבה ב, ג): בַּשְּׁעָה שֶׁנִּגְלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַר סִינַי יָרְדוּ עִמּוֹ כ"ב רְבָבוֹת שֶׁל מְלָאכִים, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים סח, יח) רָכַב אֱלֹקִים רְבִיתִים אֶלְפֵי שָׁנָאן, וְהָיוּ כָּלֵם עֲשׂוּיִם דְּגָלִים דְּגָלִים, שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ה, י) דָּגוּל מִרְבֵּבָה, כִּיּוֹן שֶׁרָאוּ אוֹתוֹן יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם עֲשׂוּיִם דְּגָלִים דְּגָלִים, הַתְּחִילוּ מִתְאַוּיִם לְדְּגָלִים, אָמְרוּ הַלְוָאֵי כָּךְ אָנוּ נַעֲשִׂים דְּגָלִים כְּמוֹתָן, וְכו'. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (תהלים כ, ו) גְּרִנָּה בִּישׁוּעָתָךְ וְגו', אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהַ נִתְאַוּיָתָם לַעֲשׂוֹת דְּגָלִים, חִיִּיכֶם שְׂאֲנִי מִמְּלֵא מִשְׁאֲלוֹתֵיכֶם, (תהלים כ, ו) יִמְלֵא ה' כָּל מִשְׁאֲלוֹתֵיךְ, מִיָּד הוֹדִיעַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל וְאָמַר לְמִשְׁהָ לָךְ עֲשֵׂה אוֹתָם דְּגָלִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְאַוּ.

המשגיח רבי לייב חסמן זצ"ל, בספרו אור יהל (חלק ג' עמוד שנ"ו), מבחין בהבדל יסודי בין המלאכים לבין בני האדם, כדלהלן:

בקרב המלאכים אין קנאה או שנאה ותחרות, ולכן "כולם אהובים כולם ברורים כולם גבורים וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה ונותנים רשות זה לזה". לעומת זאת האדם, יסודו מעפר וסופו לעפר, בנפשו יביא לחמו, ורבה הקנאה השנאה והתחרות וממילא רחוקה האחדות.

ראש ישיבת נחלת שלמה, הרה"ג אברהם ארלנגר שליט"א, מאיר את עינינו בעקבות כך (מוסף שבת קדש, אמור תשפ"ג): אחר מאות שנים של עבדות במצרים, כאשר הגיעו ישראל למ"ט שערי טומאה, נכנסים בני ישראל בבת אחת לתואר של "אֲתָם תְּהִיוּ לִי מִמְּלַכֶת כְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות יט, ו).

איך הגיע עם שרק לפני כמה שבועות אמרו עליהם מלאכי השרת: "הללו והללו עובדי עבודה זרה", לעם קדוש? מה רומם אותם להכנס להדגרה של "ממלכת כהנים"?

התשובה היא - עצם האמירה הזו. עצם זה שהם נקראים על ידי מלכו של עולם "ממלכת כהנים וגוי קדוש" נסך בהם תחושה של נסיכים. הם שמעו מילים מרוממות

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

שאלה טובה, זה היה הנושא המדובר באותו היום בבית המדרש. כולם רעשו וגעשו בדיונים מקיפים על שאלתו. כאשר בחור השיב על קושיא של ראש הישיבה, הוא שמח ועלז להכניס את כולנו לאוירת השמחה הגדולה עד שכתלי בית המדרש רגשו ורעשו ואף 'רקדו' מעוצמת התשובה ומרוב שמחה.

האב שוב פנה לסטייפלר, והא שוב אמר: תמתינו!
והנה, הדלת נפתחת! הבן מגיע!

כשנכנס פרצו כולם בקריאות שמחה! מעולם לא שמחו כל כך כשנכנס הביתה... הוא הביט על שולחן הסדר הערוך, וראה שכולם סביב השולחן, אך לא התחילו אלא המתינו לו..

הוא נעמד ושאל, וכמעט המילים נעתקו מפיו: חיכיתם לי?!?!?!... ופרץ בבכי. גם בני הבית בכו כנגדו...

לא ניתן לכמת במילים מה שזה עשה לו. הוא הרגיש שהוא 'שוה משהו'! כולם המתינו רק לו, ועוד מתי? בליל הסדר העמוס והארוך והמלא תוכן!!! מחכים רק לו!

בבת אחת נעלמו כל הרגשות השליליים והכעס, והבחור חזר לקדמותו! החל מתפקד בבית, חזר להתפלל בציבור ושב ללימודים, והכל בגלל התחושה הברורה שחש באותו הלילה: אני שוה משהו!

נענה המלמד ואמר: "לא היו אלו מילים בהונגריה. אמרתי את שמות אבני החושן, כפי שמתרגם אותם האונקלוס: 'סמקן ירקן וברקן, אזמרגדין שבזיז וסבהלום, קנכירי טרקיא ועין עגלא, כרום ימא ובורלא ופנתירי'. אמרתי לעצמי: אמנם אתם מאד מרגיזים אותי, מכעיסים אותי, אבל כל ילד הוא יהלום! גם אם ילד משתולל סוף סוף הוא אבן מאבני החושן! הילד הזה הוא אודם, השני פטדה והשלישי ברקת. נכון, עכשיו הוא משתולל, אבל בהמשך החיים הוא ינווט את עצמו, ואת כל האנרגיות שלו הוא ינצל לדברים טובים. ההתנהגות שלו היא חיצונית בלבד, אבל בפנימיות שלו הוא יהלום נוצץ. בצורה הזאת הצלחתי להרגיע את עצמי.

הישיבות היו בעדיפות נמוכה באותה תקופה ונאלצו להמתין שנים רבות עד שימצאו מי שתסכים להנשא להם. שאל הרב ברלין: מה החזיק את הבחורים כל אותן שנים? איך הם שרדו עשר ולפעמים עשרים שנה בישיבה? השיב הרב גולדשמידט: ראשי הישיבה רוממו אותנו, החשיבו אותנו והוקירו וייקרו כל בחור. אם אחד שאל

ממשיך הרב ארלנגר: הדבר אינו אמור רק ברב ותלמיד. בכל בית אלו הכללים. ומביא על כך סיפור:

בערב פסח הכל טרודים בהכנות לחג. הלחץ גורם פעמים רבות גם למתח. באחד הבתים 'הגיעו מים עד נפש' עד שאחד הילדים, רגיש ופגיע, אשר בלאו הכי התחיל 'לנשור' ממסגרת הלימודים ולפזול החוצה, עזב את הבית. הוא לא יכל לסבול את האוירה הזו...

מאותו רגע התערבה אורית ההכנות לחג בדאגה לילד, היכן הוא? האם ישוב? מה לעשות? היכן לחפשו?

הלילה ירד. תפילת ערבית הסתיימה זה מכבר בבתי הכנסת, אך הילד איננו. אבי המשפחה פנה למרן הסטייפלר להתייעץ: מה עושים?

השיב הסטייפלר: אל תתחילו את עריכת הסדר עד שהוא ישוב!

ממתינים וממתינים, והילד בושש לבוא.

בספר "נאה דורש" מביא רבי יעקב שיש שליט"א: שמעתי סיפור מדהים בשם הרב וקסמן שליט"א, ראש ישיבת מאור יצחק, וכך סיפר:

בצעירותי, כשלמדתי ב'חיידר', המלמד היה יהודי הונגרי, ניצול שואה, שעבר את התופת הגרמנית בשנת תש"ד. אנחנו היינו קבוצה של ילדים מאוד שובבים, וכשעברנו את הקו האדום היינו רואים שהוא ממלמל מילים מוזרות... זה היה נשמע כמו קללות בהונגריה... זה חזר על עצמו כל אימת שהיינו משתוללים.

בסוף השנה, כשבאנו להיפרד ממנו ולהגיד לו תודה רבה, אחד התלמידים אזר אומץ ושאל אותו: "מה הם הדברים האלה בהונגריה שהרב היה ממלמל לעצמו בשעה שהשתוללנו?"

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

בשבח והודאה לבורא עולם על הולדת נכדינו התאומים נ"י בשעטומו"צ

נדבת משפחת בלומנטל. הר נוף